

POMPON

DOOR H. VAN LOON

IN den Parijschen plantentuin leeft Pompon voort, in het museum, dat er van zijn beste werken is ingericht vlak bij de dieren in hokken, die hij niet moe werd dag aan dag op het leven te betrappen en te teekenen. Den zesden Mei 1933 is hij hoog bejaard gestorven. Eenige dagen tevoren had hij den stier voltooid, een bestelling van de stad Parijs, en op zijn doodsbed vroeg hij de schets van de horzel om verder te zoeken. . . .

In 1855 was hij te Saulieu geboren. Bij een marmerhakker kwam hij al vroeg in dienst en tegelijk volgde hij te Dijon een leergang in architectuur. Overdag arbeidde hij om den broode, geveltooi, chimairen en karyatiden, grafteekenen, en de avonden bracht hij op de school van sierkunst door. Evenals Bourdelle en andere grooten is Pompon als ambachtsman begonnen. In tegenstelling met hen bleef hij het. In 1879 exposeerde hij voor de eerste maal in den Salon, twee figuren in medaillon, en vestigde hij zich in het hart van Montparnasse, 3 Rue Campagne Première, de nederige werkplaats, die hij tot den dood trouw bleef. Tusschen deze wanden in die opgeproptheid van vele nuttige en schoone dingen is dit leven vergaan.

Pompon, zegt René Demeurisse, is nog altijd thuis. De roep van de dingen wekt zijn tegenwoordigheid. Het aanbiddelijke avontuur zou opnieuw kunnen beginnen. Als vroeger kan men aankloppen: het is dezelfde deur met den berekop, die op zijn zeven-en-zestigste jaar zijn roem vestigde, en de teederheid van zijn ontvangst herleeft tusschen die muren. François Pompon was klein van stuk. Men ontdekte zijn lange neerhangende knevels, een goeden, grooten neus, het lichte schuim van zijn fijne witte haren en dadelijk onder de dikke wimpers, „die wimpers, welke bij steenhouwers groeien om hen, legde hij uit, tegen de splinters te beschermen,” de kalme oogen, zoo helder, zoo geheel vreemd aan den nutteloozen leugen.

Zooals Demeurisse hem zag, verscheen hij allen, wien het gegeven was hem te naderen. Tegenover Pompon verwarde men zich in zijn eigen woorden, want een wonder bloeide op, dat van zijn handen, sterke handen met een duim, door den scheppingsarbeid buitensporig verbreed. Daar hangt tusschen de groote uil in steen en de mol, in graniet gehouwen, het vaderlijke gereedschap en de étagère draagt zijn werken. Op dat kleine fornuis werd gekookt en in den winter die aan zijn sterven voorafging braadde hij er nog een kip voor zijn vrienden. Zijn lot was eenigszins met dat van wijlen den componist Satie te vergelijken. Pas laat werd hij ook door de jongeren erkend en gevierd. Op die wijze sloeg hij een brug van de generatie vóór de vorige naar het tegenwoordige geslacht. Zijn voorliefde ging naar de tegenwoordigheid der jeugd. Hij deelde hun droomen, warmde zich aan hun geestdrift en wischte zoo doende de leeftijdsverschillen uit met de les van zijn leven, deze prach-